

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΕΜΠΤΗ 8 ΙΟΥΝΙΟΥ 2018 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΕΙΣ (4)**

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΠΛΗΡΕΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Ο Δ. Ν. Μαρωνίτης στο κείμενο αποσαφηνίζει τις ομοιότητες και τη διαφορά των εννοιών παιδεία και εκπαίδευση. Αρχικά, αναφέρει ότι οι δύο όροι φαινομενικά ταυτίζονται· κάνοντας αναδρομή στους κλασικούς συγγραφείς της αρχαιότητας αναδεικνύει, πρωταρχικά, τα ποικίλα νοήματα της παιδείας, όπως η νεότητα, η αδολεσχία και η διασκέδαση. Χρησιμοποιώντας την ίδια συλλογιστική αναλύει τον όρο εκπαίδευση, που ταυτίζεται με τη διδασκαλία, και προσιδιάζει πέρα από τον άνθρωπο και στα ζώα. Έτσι, υποστηρίζει ότι οι δύο όροι είναι αλληλεξαρτώμενοι μεν, διακριτοί δε, με κοινή συνισταμένη την παρεχόμενη γνώση από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, με το τελευταίο να αναδεικνύει κοινωνικοοικονομικές ανισότητες. Καταληκτικά, ο συγγραφέας τεκμαίρεται πως η παιδεία είναι μέθοδος με ερείσματα την ελευθερία και την προαίρεση, ενώ η εκπαίδευση συνιστά πράξη, καθορισμένη και υποχρεωτική.

B1.

- α. Λάθος**
- β. Λάθος**
- γ. Σωστό**
- δ. Λάθος**
- ε. Σωστό**

B2.α. Η παράγραφος αναπτύσσεται με τη μέθοδο της σύγκρισης – αντίθεσης. Αναλυτικότερα, συγκρίνονται και αντιπαραβάλλονται οι έννοιες της παιδείας και της εκπαίδευσης. Ο συγγραφέας ισχυρίζεται πως οι διαφορές τους εντοπίζονται στη διαφορετική τους φύση και προορισμό τους («Οι διαφορές... προορισμό τους»). Συγκεκριμένα, η παιδεία είναι περισσότερο μέθοδος, ενώ η εκπαίδευση κυρίως πράξη, η παιδεία είναι μια λειτουργία ελεύθερη σε αντίθεση με την εκπαίδευση που έχει καθορισμένη αποστολή και τέλος, η παιδεία είναι προαιρετική, ενώ η εκπαίδευση υποχρεωτική («Η παιδεία είναι περισσότερο...υποχρεωτική). Επίσης, υπάρχει η λέξη – κλειδί: «αντίθετα».

β.

Ωστόσο: αντίθεση

Επομένως: συμπέρασμα

Προκειμένου: σκοπός

Που πάει να πει ότι: επεξήγηση

Κυρίως: έμφαση

B3.α.

- Οι αρχές της **εντοπίζονται/βρίσκονται** στον Αισχύλο και στον Σοφοκλή.
- Η ίδια λέξη [...] σκοπίμως **σχετίζεται/συνδέεται** κάποτε τόσο με την *παιδιά* όσο και με την *παιδιά*.
- [...] το οποίο, όσο βλέπω στα λεξικά, **παρουσιάζεται/φανερώνεται/επισημαίνεται** πρώτη φορά στον πλατωνικό *Κρίτωνα*
- [...] δημιουργεί σύγχυση εις βάρος και των δύο **παραγόντων/συνιστωσών/παραμέτρων** της κρίσιμης αυτής συζυγίας.
- Από εκεί και πέρα αρχίζουν **πρόδηλες/αντιληπτές/εξόφθαλμες** και λανθάνουσες διαφορές [...]

β.

αναβαθμίζεται $\neq$ υποβαθμίζεται

μεταγενέστερη $\neq$ προγενέστερη

επιτρέπουν $\neq$ απαγορεύουν

ιδιωτική $\neq$ δημόσια

διαφορές $\neq$ ομοιότητες

B4.

α) εναλλάσσονται, αναβαθμίζεται (οι απαντήσεις είναι ενδεικτικές)

β) Με την παθητική σύνταξη τονίζεται η δράση που προέρχεται από το ποιητικό αίτιο, δηλαδή η ρηματική πράξη. Προσδίδει στον λόγο πυκνότητα και αντικειμενικότητα, γιατί με αυτήν τονίζονται ενέργειες και ιδέες και όχι πρόσωπα (υποκείμενο). Το ύφος γίνεται σύνθετο και επίσημο.

Γ1. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Επικοινωνιακό πλαίσιο: Άρθρο (απαιτείται τίτλος και αφόρμηση από την επικαιρότητα)

Ρηματικά πρόσωπα: κυρίως γ' πρόσωπο (ενικού και πληθυντικού), αλλά και α' πληθυντικό

Πρόλογος: Αφόρμηση από επίκαιρο γεγονός. Παρουσιάζουμε το θέμα του άρθρου με τη διατύπωση γενικότερων θέσεων και ενημερώνουμε με έμμεσο τρόπο για τα ζητούμενα που θα αναπτύξουμε.

Α' Ζητούμενο: Η υποχρέωση του σχολείου να ασκεί παιδευτική λειτουργία παράλληλα με την εκπαιδευτική

Το σχολείο οφείλει να:

- Στοχεύει στην ολοκλήρωση του ανθρώπου ως προσωπικότητας, στην απελευθέρωση από τα πάθη και τις αδυναμίες του. Απομακρύνει τον άνθρωπο από κάθε ωφελιμισμό και χρησιμοθηρία.
- Εμπνέει στον μαθητή την πίστη στα ιδανικά, του δημιουργεί αντιστάσεις και άμυνες, ώστε απέναντι στην εξουσιαστική επιβολή και τη βία να προβάλλει αντιεξουσιαστικό λόγο.
- Ωθεί τον άνθρωπο στην απόκτηση μόρφωσης, αγωγής, εθνικής συνείδησης και κυρίως κριτικής σκέψης και στοχασμού. Καλλιεργεί στο άτομο τη λογική ικανότητα, τον προβληματισμό και την ευγενή άμιλλα.
- Διαμορφώνει στο άτομο πολιτική συνείδηση, ώστε να καταστεί υπεύθυνο και ευσυνείδητο μέλος της κοινωνίας, φέρνοντάς τον σε επαφή με κοινωνικά προβλήματα.
- Καλλιεργεί τον σεβασμό στην πολυφωνία, στο δικαίωμα στη διαφωνία, στον διάλογο, στην ελευθερία, καθώς και στα δικαιώματα του ατόμου και των λαών.
- Καθιστά τον άνθρωπο συνειδητοποιημένο Ευρωπαίο πολίτη, ώστε να μπορεί να λειτουργεί σ' ένα πολυεθνικό και πολυπολιτισμικό περιβάλλον, χωρίς όμως να ξεχνά την ιδιαίτερή του ελληνική ταυτότητα.
- Κοινωνικοποιεί τον μαθητή μαθαίνοντάς του να λειτουργεί ομαδικά.
- Διαμορφώνει οικολογική συνείδηση.
- Προάγει την αισθητική αγωγή.

Β' ζητούμενο: Η συμβολή του εκπαιδευτικού και του μαθητή στην ενίσχυση του παιδευτικού ρόλου του σχολείου.

- Ενίσχυση των μαθητικών κοινοτήτων και του θεσμού της Βουλής των Εφήβων και ενθάρρυνση των μαθητών να συμμετέχουν ενεργά σε αυτές, ώστε να αναπτύξουν πολιτική και κοινωνική συνείδηση.

- Ανάθεση εργασιών για κοινωνικά προβλήματα, ανάληψη δράσεων με σκοπό την ανάπτυξη αλληλεγγύης και ευαισθητοποίησης.
- Προώθηση της εθελοντικής προσφοράς των μαθητών.
- Καλλιέργεια του σεβασμού των μαθητών προς το διαφορετικό, δημιουργία κλίματος διαλόγου.
- Ανάπτυξη καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων, προκειμένου οι μαθητές να οξύνουν τα αισθητικά τους κριτήρια και να έρθουν σε γόνιμη επαφή με την τέχνη.
- Οργάνωση περιβαλλοντικών δραστηριοτήτων, όπως ανακύκλωση, δενδροφυτεύσεις κ.ά, ώστε να ευαισθητοποιηθούν οι μαθητές πάνω στο οικολογικό πρόβλημα.

Επίλογος: Συνοψίζουμε όσα έχουμε αναπτύξει χωρίς ανούσιες επαναλήψεις όσων αναφέραμε, διατυπώνοντας ένα γενικό συμπέρασμα, μία θετική σκέψη για το ζήτημα στο οποίο αναφερθήκαμε αναφορικά με το μέλλον. Σε καμία περίπτωση όμως δεν κάνουμε άλλες προτάσεις ή δε διατυπώνουμε άλλες κύριες ιδέες για το θέμα.